

**Islamská mystika vo
vybraných oblastiach
islamského sveta**

Súfizm v Indii

- vojenské ťaženia Umajjovcov 711-712 (Sindhu)
- Mahmud z Ghazny 10. st. (SZ oblasti)
- suhl-e kull "pokoj všetkému"
- čištíja, suhrawardíja
- qadiríja, naqšbandíja

Súfizm v Indii

ČIŠTÍJA

- Muinuddín Čiští (z. 1236) zo Sístánu
- Rádžastan
- šírenie - Nizámuddín Awlijá z Dillí (z. 1325)

NAQŠBANDÍJA

- mudhalská vláda od 16. st.

Súfismus v Indii

- vláda Vel'kých Mughalov - Dillí
- cisár Akbar (1556-1605)
- synkretické náb.; monoteizmus spájajúci s islamom prvky hinduizmu, zoroastrizmu, párizmu a džinizmu
- chiliastické črty

Súfizm v Indii

NAQŠBANDÍJA

- Ahmad Sirhindí (1564-1624)
  - Maktúbát - "Listy"; 534 listov
18. st. - úpadok
- stagnácia islamu, obroda - Walíjulláh z Dillí (z. 1762)
  - Chwádža Mír Dard (z. 1785) - z rodu sajjidov - potomkovia M.
  - Mohamadova cesta - taríqa muhammadíja
  - taríqová forma - barélwi - 80. roky 19. st.

Súfizm v Číne

- **su-fej-pchaj**
- **stredoveké komunity v Kantóne**
- **rozmach - 17. st., dynastia Čching**
- **taoistické a buddhistické symboly**
- **súfijskí majstri - čching-čen-tao-š (čistý a pravý mudrc (taoistický)), alebo čching-čen-che-šang (čistý a pravý mních (buddhistický))**
- **prvá kniha - Čeng-tiao čen-čchuan (Skutočný komentár k pravému učeniu) 1642, autor: Wang Taj-ju**

Súfizm v Číne

- 2 zákl. kultúrne okruhy:
- čínski hovoriaci moslimovia Chuej
- turkické etniká v Sin-t'iangu (Východný Turkestan)
- V. Turkestan - pripojený v 18. st.
- súfizm vytlačal šamanizmus, buddhizmus, nestoriánske kresťanstvo
- 12. st. jasavíja
- 16. st. V. Turk. - uwajsíja, Zalilí, Mašrab

Súfizm v Číne

- **V. Turk. - naqšbandíja - chodžovská dynastia - naqšbandijský teokratický štát**
- **Chuej - 17. st. derviši zo str. ázie**
- **naqšbandíja, qadiríja**
- **men-chuan - hodnostári domu - organizačná forma; taríqa**
- **rádový majster - tao-čang, vodca cesty**

Súfizm v Číne

- 19. st. povstania proti čínsko madžuskej vláde
- základné náboženské členenie:
- "3 veľké školy" a "4 veľké taríqy"
- 3 veľké školy:
  - a) ke-ti-mu
  - b) wahhábovci
  - c) si-tao-tchang

Súfizmus v Číne

- 4 veľké taríqy:
- qadiríja, chufíja, džahríja a kubrawíja
- qadiríja - Hodža Abdalláh 17. st.
- Čchi-Ting-i: čhi-men

Súfizmus na Balkáne

- **8 mil. Ľudí v Bosne a Hercegovine (BH), Kosove, Srbsku, Albánsku, Macedónsku, Bulharsku**
- **inštitucionalizovaná podoba - Rakúsko-Uhorská nadvláda**
- **v BH - 80. roky 19. st. - hierarchické usporiadanie islamského duchovenstva**
- **Islamska vjerska zajednica - Islamské náboženské spoločenstvo; na čele reis-ul-ulema**

Súfizmus na Balkáne

- **verejné kuchyne a ubytovne - Thrákia, Macedónsko, Thesália - imigranti z Anatólie**
- **mawlawíja, naqšbandíja, qadiríja, chalwatíja**
- **dnes: Albánsko, Macedónsko**

Súfizm v subsaharskej Afrike

- marabut - svätec so silou baraka
- oblasť Sudánu
- pás od Atlantiku k Červenému moru
- Z Sudán: qadiríja (16.-18. st.), potom šádhilíja
- Kunta - nomádske rodové spoločenstvo - "predstavitelia púštnej univerzity"
- tidžáníja - al-Hadž Omar-Tall (z. 1864)
- vetva vedená Hamalláhom
- muridíja - mystika poľnohospodárskej práce (arašidy): Amadu Bamba (z. 1927)

Súfizm v subsaharskej Afrike

- **S Nigéria - nástup súfizmu spätý s Fulbskými džihádmi**
- **Sokoto - Usman dan Fodio (1754-1817)**
- **Ibn Arabí - Mekkánske iluminácie**
- **teokratický štát Díná v meste Masina v Nigérii (1818-1862)**

NORTH ATLANTIC OCEAN

Fulbské džihády

- prebiehali v 19. st.
- etnicko-náboženské džihády Fulbov
- oblasť Z a Str. Sudánu - 18. st. - slabo islamizované
- stredoveké africké ríše: Ghana, Mali, Songhaj
- alamante - teokratický štát
- Timbo v štáte Futa Ďalon (dnešná Guinea) - 1725 - Alafa Ibrahim ibn Núh
- alamante vo Futa Toro (zhruba Senegal)- 1775-1776

Fulbské džihády

- v 19. st. - séria fulbských džihádov
- 18. st. - Wahhabovská reformácia v Nadžde (Saudská Arábia) - reakcia na udalosť: Al-Azhar (Káhira)
- eschatologické hnutia: príchod Mahdího
- torodbe - hovorcovia fulbskej skupiny obyvateľstva
- Usman dan Fodio - 1783 - 200 študentov, iniciovaní do qadiríje, chalwatíje, šadhilíje
- 1804 - hidžra, militantná aktivita, teokratický štát

